

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

วิธีดำเนินการศึกษาการศึกษาการประเมินโครงการส่งเสริมรักการอ่านของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลบ้านสุขสำราญ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ดำเนินการศึกษาตามหัวข้อต่อไปนี้

1. แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการประเมิน
2. รูปแบบการประเมินโครงการ
3. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน
4. การสร้างและพัฒนาคุณภาพของเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการประเมินครั้งนี้ ประกอบด้วยกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้อง คือ ผู้บริหาร ครู และนักเรียนโรงเรียนเทศบาลบ้านสุขสำราญ ปีการศึกษา 2558 แยกได้ดังนี้

- 1.1 ผู้บริหาร จำนวน 4 คน ครูจำนวน 48 คน รวมจำนวน 52 คน
- 1.1 นักเรียนระดับประถมศึกษา จำนวน 511 คน

2. รูปแบบการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการส่งเสริมรักการอ่านของนักเรียน โรงเรียนเทศบาลบ้านสุขสำราญ เทศบาลเมืองวารินชำราบ ในครั้งนี้ ผู้ประเมินได้ใช้รูปแบบการประเมินโครงการ CIPP MODEL ของสตัฟเฟิลบีม ซึ่งมีขั้นตอนกระบวนการในการดังนี้

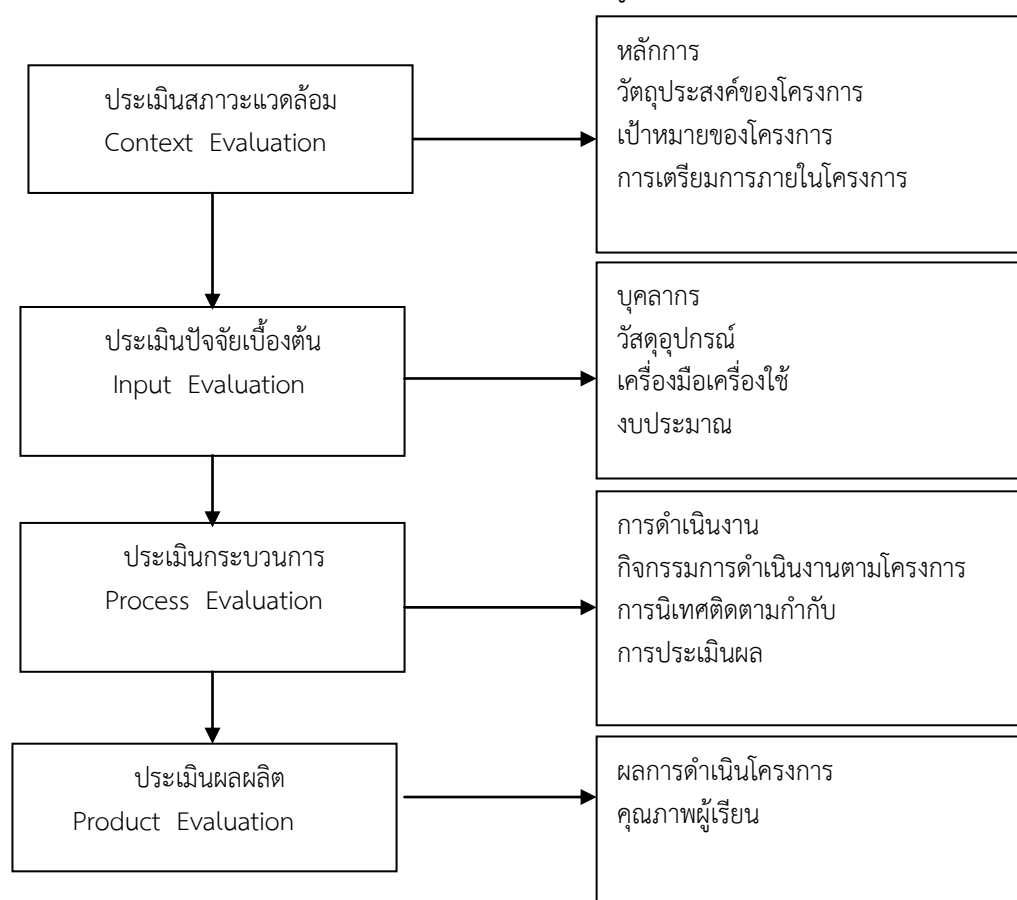
2.1 การประเมินโครงการด้านสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation) หมายถึง การประเมินด้านความพร้อมความเหมาะสม ความสอดคล้องกันของหลักการ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย วิธีดำเนินการ ระยะเวลาดำเนินการ การจัดบรรยากาศในการดำเนินงาน และการประสานงานระหว่างคณะกรรมการทุกฝ่ายที่ทำให้เกิดความร่วมมือในการดำเนินโครงการ

2.2 การประเมินโครงการด้านปัจจัย (Input Evaluation) หมายถึง การประเมินในด้านการวางแผนการดำเนินงาน บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และสถานที่ในการดำเนินการ

2.3 การประเมินโครงการด้านกระบวนการ (Process Evaluation) หมายถึง การประเมินโครงการในด้านการปฏิบัติงานตามแผน การดำเนินงาน การปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบ หรือที่ได้รับมอบหมาย ปัญหา อุปสรรค การแก้ไขและข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน

2.4 การประเมินโครงการด้านผลผลิต (Product Evaluation) หมายถึง การประเมินผลโครงการในด้านผลสำเร็จตามเป้าหมายและผลสำเร็จที่เกิดขึ้นกับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

กรอบแนวคิดในการประเมินดังกล่าว แสดงเป็นแผนภูมิ ได้ดังนี้

ภาพประกอบที่ 9 กรอบแนวคิดในการประเมินโครงการ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินครั้งนี้ ประกอบไปด้วยแบบสอบถาม จำนวน 2 ฉบับ ที่ผู้ประเมินสร้างขึ้นโดยได้ศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียดดังนี้

ฉบับที่ 1 ใช้สำหรับประชากรที่เป็นผู้บริหารและครู มี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในด้านสถานะแวดล้อม ด้านปัจจัยดำเนินงาน ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน และผลผลิตของการประเมินโครงการส่งเสริมรักการอ่านของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลบ้านสุขสำราญ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด สำหรับให้กลุ่มตัวอย่างเขียนปัญหา อุปสรรค แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะในการดำเนินโครงการ

ฉบับที่ 2 สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียน มี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านกระบวนการปฏิบัติงาน ความสำเร็จของโครงการด้านผลผลิต แต่ละกิจกรรมในโครงการส่งเสริมรักการอ่านของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลบ้านสุขสำราญ อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

ตอนที่ 3 เป็นการประเมินด้านผลผลิตเกี่ยวกับการส่งเสริมรักการอ่านของนักเรียน

ฉบับที่ 3 เป็นแบบสัมภาษณ์ ประชากรที่เป็นผู้บริหารและครู ในด้านสภาวะแวดล้อม ด้านปัจจัยดำเนินงาน ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน และผลผลิตของการดำเนินงาน

4. การสร้างและพัฒนาคุณภาพของเครื่องมือ

4.1 การสร้างและหาคุณภาพแบบประเมิน

4.1.1 ผู้ประเมินได้ศึกษาแบบประเมินเกี่ยวกับการอ่านของนักเรียนและนิสัยรักการอ่านที่ผู้วิจัยก่อน ๆ ได้พัฒนาไว้ ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและรวบรวมข้อมูล เพื่อนำมากำหนดโครงสร้างของข้อคำถาม

4.1.2 ศึกษาระเบียบวิธีการวิจัยและประเมินโครงการ พร้อมทั้งปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำไปสร้างแบบสอบถามเพื่อการประเมินที่เหมาะสม

4.1.3 กำหนดโครงสร้างของแบบสอบถามและสำนวนภาษาของข้อคำถาม

4.1.4 สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเรื่องที่ต้องการประเมิน รายละเอียด ดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามเพื่อประเมินโครงการสำหรับผู้บริหารและครู มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การประเมินสภาพทั่วไปของการดำเนินโครงการ

ตอนที่ 3 การประเมินปัจจัยต่าง ๆ ในการดำเนินโครงการ

ตอนที่ 4 การประเมินกระบวนการดำเนินโครงการ

ตอนที่ 5 การประเมินผลการดำเนินโครงการ

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามเพื่อประเมินโครงการสำหรับนักเรียน มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ(Check-List) มีจำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบประเมินเกี่ยวกับข้อมูลความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อโครงการส่งเสริมรักการอ่านของนักเรียน ด้านกระบวนการ ความสำเร็จของโครงการในด้านผลผลิตตามกิจกรรมในโครงการ 9 กิจกรรม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีจำนวน 47 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบประเมินเกี่ยวกับการอ่านของนักเรียน ที่มีต่อโครงการส่งเสริมรักการอ่านของนักเรียน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีจำนวน 78 ข้อ

4.1.5 นำแบบสอบถามฉบับร่างเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพ เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน ซึ่งในการประเมินโครงการในครั้งนี้ผู้ประเมินได้หาคุณภาพในด้านความเหมาะสมของเนื้อหา ความเหมาะสมของสำนวนภาษา สิ่งที่จะต้องปรับปรุงและข้อเสนอแนะ เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินแบบสอบถาม โดยมีเกณฑ์การประเมินคือ มาก (3) ปานกลาง (2) และน้อย (1) แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของเนื้อหา ก่อนว่าข้อคำถามใดที่มีค่าเฉลี่ยออกมาต่ำกว่า 2 ให้ตัดข้อคำถามนั้นออกไป แล้วจึงมาคำนวณหาค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของสำนวนภาษาอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งถ้าค่าเฉลี่ยออกมาต่ำกว่า 2 ผู้ประเมินได้ปรับปรุงสำนวนภาษาใหม่ และปรับตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญที่ให้ไว้แล้ว

4.1.6 นำแบบสอบถามที่แก้ไข ปรับปรุง ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง

4.1.7 นำไปทดลองใช้กับครูผู้สอนโรงเรียนเทศบาลวารินวิชาชาติ เทศบาลเมืองวารินชำราบ อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 15 คน และ ครูผู้สอนโรงเรียนเทศบาลหนองตาโพนมิตรภาพที่ ๕ เทศบาลเมืองวารินชำราบ อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 15 คน รวม 30 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา โดยวิธีการของ ครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.95

4.2 การสร้างและหาคุณภาพของแบบสัมภาษณ์

4.2.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและนิสัยรักการอ่าน เพื่อนำมากำหนดโครงสร้างของข้อคำถาม

4.2.2 สร้างแบบบันทึกการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างให้ครอบคลุมเรื่องที่ต้องการประเมิน

4.2.3 นำแบบสัมภาษณ์ฉบับร่างเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน โดยให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินแบบสอบถาม โดยมีเกณฑ์การประเมินคือ มาก (3) ปานกลาง (2) และน้อย (1) แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของเนื้อหา ก่อนว่าข้อคำถามใดที่มีค่าเฉลี่ยออกมาต่ำกว่า 2 ให้ตัดข้อคำถามนั้นออกไป และตรวจสอบความเหมาะสมของสำนวนภาษา

4.2.4 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

4.2.5 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 ดำเนินการแจ้งและขออนุญาตต่อผู้ดำเนินโครงการให้ทราบวัตถุประสงค์ต่อการประเมินโครงการในครั้งนี้

5.2 ตรวจสอบความเรียบร้อยของแบบสอบถาม

5.3 กำหนดระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ประเมินได้ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเพื่อศึกษาข้อมูลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินตามโครงการส่งเสริมรักการอ่านของนักเรียน โรงเรียนเทศบาลบ้านสุขสำราญ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

5.4 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ประเมินได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้น คือ แบบสอบถามชุดที่ 1 เก็บข้อมูลจากผู้บริหาร ครู โรงเรียนเทศบาลบ้านสุขสำราญ เทศบาลเมืองวารินชำราบ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี เก็บข้อมูลทั่วไป ในด้านการเตรียมความพร้อมด้านสภาวะแวดล้อม ด้านปัจจัยการดำเนินงานมีการประเมินก่อนการดำเนินโครงการเพื่อดูสภาพความพร้อม ในการจัดกิจกรรม ด้านกระบวนการได้มีการประเมินระหว่างดำเนินโครงการและด้านผลผลิตของการดำเนินงาน ได้มีการประเมินหลังการดำเนินโครงการ จำนวน 48 ฉบับ และแบบสอบถามชุดที่ 2 เก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนโรงเรียนเทศบาลบ้านสุขสำราญ เทศบาลเมืองวารินชำราบ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งเก็บข้อมูลในด้านกระบวนการปฏิบัติงาน และผลสำเร็จของการดำเนินงาน จำนวน 511 ฉบับ รวมทั้งสิ้น 559 ฉบับ ชุดที่ 3 ได้สัมภาษณ์เก็บข้อมูลจากผู้บริหารครู (Fogus Group) ทั้งนี้โดยเก็บข้อมูลตารางการดำเนินกิจกรรม และระหว่างวันที่ 28 มกราคม พ.ศ. 2558 ถึงวันที่ 5 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ประเมินทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสำหรับข้อคำถามที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า โดยใช้คอมพิวเตอร์ ส่วนข้อคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อหาความถี่และสรุปในเชิงบรรยายเป็นความเรียง

ส่วนข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ทำการวิเคราะห์เนื้อหาและสรุปในเชิงบรรยายเป็นความเรียง

7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

7.1 ค่าเฉลี่ย Mean ของคะแนน ใช้สูตร บุญชม ศรีสะอาด (2545: 101-103) ดังนี้

$$\text{Mean} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ Mean แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

7.2 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตร
(ชูศรี วงศ์รัตน์. 2541 หน้า 65) ดังนี้

$$\sigma = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^N (x_i - \mu)^2}{N}}$$

เมื่อ σ คือ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในประชากร
N คือ จำนวนนักเรียน

7.3 เกณฑ์การให้ความหมายของค่าเฉลี่ยกำหนดตามเกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด

(2545 : 99-100) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	4.51 – 5.00	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับ	มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.51 – 4.50	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับ	มาก
คะแนนเฉลี่ย	2.51 – 3.50	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับ	ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.51 – 2.50	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับ	น้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.50	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับ	น้อยที่สุด